

โครงการสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่
เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ถ้ำภูผาเพชร จังหวัดสตูล

5 มิถุนายน 2548

เครือข่าย

โดย

เครือข่ายประชาคม จ. สตูล

นายประโมทย์ สังกาญ

โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจาก
สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)

3552

โครงการสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่
เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ถ้ำภูผาเพชร จังหวัดสตูล
5 มิถุนายน 2548

เครือข่าย

โดย

เครือข่ายประชาคม จ. สตูล
นายประโมทย์ สังกาญ

GF 100 ป451ค 2548

RS000000009.5

โครงการสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ ...
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจาก
สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทนำ	ก
บทคัดย่อ	ข - ค
บทที่ 1 ความเป็นมาของโครงการ	1
บทที่ 2 สารที่ได้จากเวทีย	4
บทที่ 3 สมัชชาทางอากาศ	15
บทที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป	26
บทที่ 5 รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม	28
ภาคผนวก	
เอกสาร รูปภาพ	34 - 53

สนใจข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อที่ นายประโมทย์ สังกหาญ

127 หมู่ที่ 2 ต. ควนกาหลง อ. ควนกาหลง จ. สตูล 91130

โทรศัพท์ 09 - 6592368, 074 - 791100

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2520 ป่าดงดิบทิวเขาบรรทัดตอนล่าง ซึ่งเป็นรอยต่อของจังหวัดตรัง สตูล พัทลุง สงขลา คึกคักมีชีวิตชีวายิ่งนัก

ปี พ.ศ. 2519 เมื่อมีเหตุการณ์นองเลือดที่ธรรมศาสตร์ นักศึกษา ปัญญาชน เดินทางเข้าป่าจับอาวุธเข้าต่อสู้กับอำนาจรัฐ นกสีเหลืองฝูงใหญ่บินจับกิ่งไม้ เขต 3 จังหวัดจันทบุรี

โรงเรียนการเมือง กองทหาร โรงพยาบาล ค่ายพัก แหล่งผลิต ถูกสร้างอย่างเร่งด่วน เพื่อรองรับผู้มาเยือน

ณ ที่แห่งนั้นเป็นภูเขาสลักซับซ้อน และมีพื้นราบ อุดมสมบูรณ์มากระหว่างภูเขาเหล่านั้น ในลำธาร ลำห้วย สายคลอง น้ำตก เต็มไปด้วยกุ้งหอย ปูปลา ปลาหวดขนาดน้ำหนัก 30 กิโลกรัมต่อตัว ความยาวประมาณครึ่งเมตร ปลาทูนาค ตะพาน้ำ กบ เต็มไปหมดทุกพื้นที่

บนพื้นป่า มีฝูงลิง ค่าง บ่าง ชะนี ไหยพลครวญคราง เสียงนกหว้า ยามตกใจ เมื่อมีสงคราม เสียงระเบิด และเสียงปืน

ยามเช้า อากาศแจ่มใสมาก น้ำคลองมะม่วงสงบนิ่ง พื้นที่ไร่ผลิตเขียวขจี ผักทุกชนิดชูช่อรับแสงตะวัน ถัดจากสายน้ำใหญ่เป็นภูเขายอดแหลม เป็นกำแพงยักษ์ ป้องกันภัยมารุกราน

หลังสงครามสงบในปี พ.ศ. 2535 สหายซึ่งตั้งหลักแหล่งอยู่ที่นั่น ค้นพบว่า ภูเขาทั้งลูกนั้นข้างในกลวงเป็นโพรง มีพื้นที่กว้างขวาง มีหินงอก หินย้อย สวยงาม เมื่อถ้าถูกเปิดออก ผู้คนหลังไหลเข้ามาเยี่ยมชม ความอลังการของธรรมชาติทำให้นักเดินทางทั่วโลก เป็นถ้าที่สวยงามที่สุดของประเทศ มีห้องต่างๆ นับร้อยห้อง มีหินงอก หินย้อย ติดอันดับต้นของโลก

เมื่อถ้ากลายเป็นสิ่งมหัศจรรย์ ผู้คนหลังไหลมามาก เงินทองและผลประโยชน์จึงเกิดขึ้น

ปัญหาที่ตามมา คือเรื่องขยะล้น ผลประโยชน์ไม่ลงตัว ขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ นักท่องเที่ยวไม่เข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ ธรรมชาติที่มีคุณค่าถูกทำลาย สัตว์ป่าหายไป ผู้คนกระหายมากขึ้น

สมัชชาสุขภาพ เรื่อง "การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ถ้าภูเขาเพชร" จังหวัดสตูล จึงเกิดขึ้น เพื่อให้ชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียทั้งหลายได้มานั่งคุย ศึกษา ค้นหาคำตอบในสิ่งที่พวกเขาต้องการ ด้วยวิธีการของชุมชนเอง

ประโมทย์ สังหาญ

ผู้ประสานงาน

บทคัดย่อ

สมัชชาสุขภาพ ว่าด้วยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ถ้าภูผาเพชร จังหวัดสตูล เป็นโครงการที่เสนอโดยเครือข่ายประชาคม จังหวัดสตูล และสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ

โดยมีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ เดือนเมษายน - เดือนกรกฎาคม 2548 โดยมีกิจกรรมสำคัญ คือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และสมัชชาทางอากาศ ทางคลื่นวิทยุ สวท. สตูล FM. 95.5 MHZ วันพุธแรกของเดือน ในรายการชุมชนคนสตูล เวลา 15.00 - 16.00 น. คลื่น FM. 93.25 MHZ. อสมท. สตูล ทุกวันอาทิตย์ เวลา 13.00 - 14.00 น. ในรายการอสมท. เพื่อชุมชน คลื่นวิทยุ FM. 105.9 MHZ. ทุกวันศุกร์ เวลา 13.00 - 14.00 น. ที่ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้อายุชุมชนควนกาหลง

ประเด็นสำคัญที่นำเสนอ คือ เรื่องหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ สิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญ การมีส่วนร่วมของชุมชน ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การกระจายรายได้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้ฟัง

วันที่ 5 มิถุนายน 2548 ได้จัดสมัชชาสุขภาพ เฉพาะประเด็นเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ถ้าภูผาเพชร ที่วัดป่าพน หมู่ที่ 6 ตำบลป่าส้มพัฒนา มีสมาชิกเข้าร่วมทั้งสิ้น 121 คน มีนักวิชาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ การท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตัวแทนเครือข่ายเกษตรทางเลือกภาคใต้ และตัวแทนวิทยุชุมชนเข้าร่วมการประชุม มีการสาธิตการผลิตหมวก ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน การผลิตยาสมุนไพรไทยเพื่อการค้า การผลิตผ้าบาติก เพื่อการกระจายรายได้และเป็นอาชีพเสริมของชาวบ้านในพื้นที่ เพื่อเป็นสินค้าชุมชนและของฝากของที่ระลึกนักท่องเที่ยว

มีการแบ่งกลุ่มย่อย จำนวน 5 กลุ่ม เพื่อระดมความคิดเรื่องการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดสุขภาพะกับชุมชน คือ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ
2. การสนับสนุนวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อการท่องเที่ยว
3. การกระจายรายได้ของชุมชน
4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
5. การผลักดันเป็นนโยบายสาธารณะ

ซึ่งการระดมความคิดในเวทีได้กำหนดรูปแบบของการมีส่วนร่วม กำหนดรูปแบบของ การฟื้นฟูวัฒนธรรมพื้นบ้าน ลิเกป่า และมโนราห์ การหาอาชีพเสริม แนวทางการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว และที่ประชุมได้กำหนดแนวทางผลักดัน เป็น 2 แนวทาง คือ ระดับพื้นที่ คือการทำความเข้าใจกับชุมชน และระดับนโยบาย ผลักดันให้มีผล เป็นจริงในการกำหนดแนวทางของพื้นที่ชัดเจน

กิจกรรมสุดท้าย คือการเข้าร่วมกับสมาชิกรัฐสภาแห่งชาติ วันที่ 7 - 8 กรกฎาคม 2548 ณ อิมแพคธานีเมืองทอง โดยมีสมาชิกเข้าร่วม 5 ท่าน ในการนี้ได้นำเสนอผลการดำเนินงานของโครงการโดยจัดบอร์ดนิทรรศการด้วย

บทที่ 1

ความเป็นมาของโครงการ

จากเอกสารเวทีปฏิรูป ฉบับเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม 2547 ได้พาดหัวข่าวสำคัญว่า พลิกโฉม "สมัชชาสุขภาพ ยุคใหม่" ที่ไหน เรื่องอะไร ใคร ๆ ก็จัดได้"

บทความชิ้นนี้ได้จุดประกายให้สมาชิกเครือข่ายประชาคมจังหวัดสตูลโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนรักสุขภาพ ซึ่งประสงค์จะจัดกิจกรรมเดินป่าสมุนไพรมหาธารบรรทัดตอนล่าง ซึ่งได้หารือกันมาหลายครั้งแล้ว แต่โอกาสและจังหวะไม่มี

การนำเสนอโครงการในรอบแรกที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่ เมื่อเดือน เมษายน 2548 ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงการบ้างเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการจัดสมัชชาสุขภาพ โดยเน้นสุขภาพของชุมชน การมีส่วนร่วมและประเด็นของปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

เมื่อโครงการอนุมัติ คณะทำงานได้จัดประชุมครั้งที่ 1 ขึ้น ที่อำเภอละงู เพื่อวางแผนเตรียมการทำงานโดย

1. จัดตั้งคณะทำงาน จำนวน 10 คน
2. แบ่งงานกันทำ
3. กำหนดรูปแบบของเวทีและกิจกรรมที่ทำ โดยแบ่งภารกิจกันรับผิดชอบดังนี้

1. งานประชาสัมพันธ์ และสมัชชาทางอากาศ

กำหนดบุคคลที่จะมาร่วมผลิตรายการ คือ พระสมนึก คงทอง เจ้าอาวาสวัดป่าพน หมู่ที่ 6 ตำบลปาล์มพัฒนา และคุณจำเนียร หนูชุม ซึ่งเป็นนักศุเทศก์ท้องถิ่น มาเป็นผู้นำเสนอข้อมูล

นักวิชาการได้เชิญ อาจารย์กนกกรัตน์ ยศไกร นักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง พลังชุมชน เก็บข้อมูลที่ กิ่งอำเภอมะนัง มาร่วมจัดทำรายการ และอาจารย์พรพิไล เดชภักดี อาจารย์โรงเรียนอนุบาลมะนัง มาเป็นผู้จัดทำรายการ อาจารย์พรพิไล จบปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เข้าใจสภาพพื้นที่ได้ดี

การนำเสนอรายการ เป็นการสนทนาระหว่างผู้จัดทำรายการ ได้รับความสนใจจากผู้ฟังมาก มีโทรศัพท์เข้ามาพร้อมครั้งละประมาณ 3 สาย เป็นการเสนอแนะและแนวทางความคิดเห็นทั่วไป

2. งานเก็บข้อมูล ประมาณ 5 ครั้ง เรื่อง ประวัติความเป็นมาของพื้นที่ การค้นพบถ้ำภูผาเพชร ความสำคัญของถ้ำ การจัดการถ้ำและแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้เสีย และสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ พร้อมทั้งสอบถามความคิดเห็น แนวทางการแก้ไข

การเก็บข้อมูลเบื้องต้นได้รับความร่วมมือจากพื้นที่เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเจ้าอาวาสวัดถ้ำภูผาเพชร พระปราโมทย์ คุณธมโม และเจ้าอาวาสวัดป่าพน พระสมนึก คงทอง เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์ ทั้ง 2 แห่ง ได้เล็งเห็นปัญหาร่วมกันสนับสนุนโครงการตั้งแต่เริ่มต้น จนนำข้อมูลไปเสนอที่กรุงเทพฯ สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ วันที่ 7 - 8 กรกฎาคม 2548

3. การจัดสมัชชาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ถ้ำภูผาเพชร คณะทำงานได้เลือกพื้นที่วัดป่าพนเป็นสถานที่ประชุม เพราะสะดวกต่อการเดินทาง เป็นศูนย์กลางของผู้เข้าร่วมประชุม กิจกรรมเด่นของเวที

3.1 การสาธิต เรื่องอาชีพเสริม

คณะทำงานได้เชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องอาชีพเสริมการท่องเที่ยว 3 เรื่อง คือ การทำหมวก และผลิตภัณฑ์ที่บ้าน เช่น กระเป๋าจากกะลา การผลิตสมุนไพรไทย เพื่อจำหน่าย โดยบรรจุเป็นถุง เป็นกล่อง การผลิตผ้าบาติก เพื่อการค้า วิทยากรเป็นบุคคลในพื้นที่จังหวัดสตูล ประสบความสำเร็จจากงานที่ทำ เป็นประสบการณ์จริง ไม่ใช่เป็นเพียงแนวคิด ทำแล้วได้ผลและพบว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่นทำได้ โดยคำนึงถึงต้นทุนที่มีอยู่ในท้องถิ่นเป็นสำคัญ

3.2 การระดมความคิด

ได้จัดแบ่งบุคคลที่เข้าร่วม การประชุมออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

3.2.1 การมีส่วนร่วม เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

คุณจำเนียร หนูชูสุข เป็นประธานกลุ่ม

คุณนุชนารถ นาคพันธ์ เป็นเลขากกลุ่ม

3.2.2 วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น

อาจารย์นงลักษณ์ ถนอมพงศ์ เป็นประธานกลุ่ม

มีอาจารย์จิรารัตน์ สังหาญ เป็นเลขากกลุ่ม

3.2.3 การกระจายรายได้

ผู้ใหญ่สมปอง อนันต์ เป็นประธานกลุ่ม

	คุณรุ่งนภา เทศวิรัช	เป็นเลขาธิการกลุ่ม
3.2.4	การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	
	นายเคียง อนันต์	เป็นประธานกลุ่ม
	อาจารย์พรพิไล เศรษฐกิจ	เป็นเลขาธิการกลุ่ม
3.2.5	แนวทางการนำเสนอ เป็นนโยบายสาธารณะ	
	คุณรัชพร จันทร์หอม	เป็นประธาน
	อาจารย์สุดาวรัตน์ แก้วน้อย	เป็นเลขาธิการกลุ่ม

ส่วนผลที่ได้จากเวที มีรายละเอียดปรากฏอยู่ในบทที่ 4 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเดินป่า ศึกษาสมุนไพรรักษาธรรมชาติ วันที่ 6 - 7 มิถุนายน 2548 ที่ภูผามอก อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นแนวรอยต่อ 3 จังหวัด คือ ตรัง สตูล พัทลุง สมาชิกที่ร่วมเดินทางได้ความรู้มากมาย โดยมีพระปราโมทย์ คุณชมโม และคุณจำเนียร หนูชุม เป็นวิทยากรร่วมเดินทาง

4. การร่วมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

กำหนดจัดวันที่ 7 - 8 กรกฎาคม 2548 ที่อิมแพคเมืองทอง กรุงเทพฯ โดยมีตัวแทนจำนวน 5 คน เข้าร่วม คือ

1. พระปราโมทย์ คุณชมโม เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์ถ้ำภูผาเพชร หมู่ที่ 9 ตำบลปาล์มพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล
2. พระสมนึก คงทอง เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์วัดป่าพน หมู่ที่ 6 ตำบลปาล์มพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล
3. นายรัชพงษ์ เกลี้ยงมาก 132 หมู่ที่ 6 ตำบลปาล์มพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล
4. นายจำเนียร หนูชุม 134 หมู่ที่ 9 ตำบลปาล์มพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล
5. นายประโมทย์ สังหาญ 127 หมู่ที่ 2 ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

โดยตัวแทนทั้ง 5 ท่าน จะเดินทางออกจากจังหวัดสตูล วันที่ 5 กรกฎาคม 2548 และกลับวันที่ 8 กรกฎาคม 2548 โดยมีภาระกิจที่จะต้องปฏิบัติคือ การจัดนิทรรศการและการเข้าฟังการบรรยาย ตามห้องต่าง ๆ ที่กำหนด

บทที่ 2

สาระสำคัญที่ได้จากเวที

สมาชิกเฉพาะประเด็นเรื่อง "การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ถ้าภูผาเพชร" ได้เชิญวิทยากรหลักไว้ 4 คน เล่าเรื่องให้ชาวบ้านฟัง ดังนี้

1. หัวหน้ากิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

ประธานในพิธีได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม ได้อ่านเอกสารของรัฐบาล ซึ่งมีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการฟื้นฟูแผนการท่องเที่ยวหลังจากเกิดคลื่นสึนามิ ถ้าภูผาเพชร มีความสวยงามติดอันดับของโลก เป็นเพชรเม็ดงามของจังหวัดสตูล เป็นสมบัติของทุกคน เป็นภาระที่ทุกคนต้องช่วยกันดูแลรักษา

ท่านหัวหน้ากิ่งสนับสนุนสมาชิกสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน และการพัฒนาให้ถ้าภูผาเพชรเป็นศูนย์การท่องเที่ยว เขตป่าเขาจังหวัดสตูล

ท่านเสนอแนะให้ช่วยกันอนุรักษ์ป่าไม้ ลำธาร สัตว์ป่า และไม่ทิ้งขยะในพื้นที่จะนิยมการให้มากกว่าการขาย ซึ่งต้องแก้ไขของมีค่ามีอยู่แล้วตามธรรมชาติ โดยทั่วไปในชนบท

2. อาจารย์วิไล กันตังกุล ซึ่งเป็นอาจารย์อยู่ที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี มาลาธิตเรื่องการทำหมวก การทำของที่ระลึก โดยใช้ผลิตภัณฑ์จากหนัง จากกะลามะพร้าว ซึ่งชาวบ้านมีอยู่แล้วในหมู่บ้าน

อาจารย์วิไล และทีมงาน ซึ่งมีประสบการณ์เรื่องนี้ดี ได้ถ่ายทอดเทคนิคและวิธีการทุกอย่างให้กับชาวบ้านได้เข้าใจและสามารถทำด้วยตนเองได้

อาจารย์วิไล ให้แง่คิดว่า คนไปเที่ยวต้องมีเงิน ประสงค์จะซื้อของเพื่อตัวเอง และของฝากเพื่อน คนไทยในชนบท

3. นายเจริญ พงษ์นุรักษ์ ตัวแทนอุตสาหกรรมจังหวัดสตูล ประธานชมรมแพทย์แผนไทย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล เจ้าของร้านภูมิไทเภสัช มีความเชี่ยวชาญเรื่องแพทย์แผนไทย และสมุนไพรไทย

คุณเจริญ บอกว่า ปัจจุบันคนไทยกำลังรื้อฟื้นภูมิปัญญาท้องถิ่น สังคมไทยมีของดี มากมากมาย รอบ ๆ ถ้าภูผาเพชร เป็นป่าดงดิบ ป่าชื้นเขตร้อน มีสมุนไพรไทยสำคัญจำนวนมาก ปัจจุบันมีการเก็บไปขายภายนอก ร้านขายยาสมุนไพรไทยข้างนอก ซื้อไปจำหน่ายเกือบทุกบ้าน

น่าจะมีการปลูกไว้รอบบ้าน สามารถทำเป็นธุรกิจการค้าได้ เมื่อมีสูตรด้วยยา เก็บตากแห้งบรรจุภาชนะให้สะอาดดูดี แล้วขายนักท่องเที่ยว พวกเขาเที่ยวเขาอยากซื้อกลับบ้าน

แหล่งท่องเที่ยวในภาคใต้ หลายที่มีสมุนไพรจำหน่าย เช่น ที่บ่อน้ำร้อน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ที่อุโมงค์ดิน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา รายได้หลักของชาวบ้าน คือ การขายสมุนไพร

4. คุณสุชาติ ศักยะบุตร เป็นตัวแทนของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นเจ้าของ บริษัทนำเที่ยว ที่จังหวัดสตูล มีประสบการณ์ยาวนาน เรื่องการนำเที่ยว จังหวัดสตูล โดยเฉพาะทางทะเล เกาะตะรุเตา อาดัง หลีเป๊ะ รู้และเข้าใจเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวได้ดีมาก

คุณสุชาติ บอกว่า ถ้าภูผาเพชร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีธรรมชาติงดงามมาก ควรกันบริเวณที่มีหินงอก หินย้อย เพื่อป้องกันการสัมผัสจากนักท่องเที่ยว เพราะการเหยียบย่ำ สัมผัส และต้องทำให้สิ่งสวยงามถูกทำลาย แดกหัก หินงอก หินย้อยกำลังเกิดขึ้นหยุดการเติบโต

ถ้าภูผาเพชร มีความสวยงามเป็นเลิศ แต่ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดแรงจูงใจ สนับสนุน ทำให้เสียโอกาสในการสร้างรายได้ ไม่มีสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์แน่นอน น่าจะทำของที่ระลึก หรือผลิตภัณฑ์ของชุมชน แนะนำนักท่องเที่ยว พยายามรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้อาชีพ จัดขายอาหารให้กับนักท่องเที่ยว อาจจะเป็นร้านขายอาหารประเภทพืช ผักปลอดสารพิษ อาหารพื้นบ้าน ขนมพื้นเมือง ควรมีเครื่องอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวบ้างพอสมควร ควรมีความซื่อสัตย์ต่อนักท่องเที่ยวไม่โกงราคาสินค้า ไม่ตัดราคาตัวเอง และแสดงความจริงใจในการบริการ

5. คุณปิ่น สงแก้ว เป็นสมาชิกกลุ่มปากงูบาติก ซึ่งอยู่ที่อำเภอละงู จังหวัดสตูล เริ่มทำผ้าบาติกเพื่อการจำหน่ายเมื่อ 3 ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันมีลูกค้าและผู้สนใจจำนวนมาก ทำให้สมาชิกกลุ่มซึ่งมีอยู่จำนวน 21 คน มีรายได้ ประมาณ 4,000 บาท / เดือน ซึ่งทำให้พออยู่ได้ เพราะเป็นอาชีพเสริม ส่วนอาชีพหลัก คือ กริตยางพารา เหมือนกับชาวบ้านที่นี่

การผลิตผ้าบาติก มีต้นทุนต่ำ อุปกรณ์ที่ใช้ไม่มาก หากชาวบ้านสนใจก็สามารถรวมกลุ่มกัน หากคนมาสอนวิธีการทำให้ ถ้าไม่มีคุณปิ่น พร้อมทั้งจะมาสอนให้ได้ การเขียนลาย การต้ม การทำสี เพื่อให้เป็นที่สนใจของลูกค้า ทำได้ไม่ยาก ถ้ามีใจรัก

การแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อระดมความคิดเห็น

เวทีได้แบ่งกลุ่มย่อย เพื่อระดมความคิดเห็น โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ จำนวน 5 กลุ่ม มีประธานกลุ่ม เลขากลุ่มและรายงานผลของการระดมความคิดเห็นต่อเวที

การแบ่งกลุ่มย่อยจำนวน 5 กลุ่มคือ

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว
2. ประเพณีวัฒนธรรมที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
3. การกระจายรายได้
4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
5. แนวทางการผลักดันเป็นนโยบายสาธารณะ

รายละเอียดของแต่ละกลุ่ม สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

จุดประสงค์ของการค้นหาเรื่องนี้เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เป็นอยู่ทั้งหมด ในการจัดการ ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยเน้นให้ชาวบ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด ซึ่งต้องผ่านการปรึกษาหารือร่วมกัน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการบริหารจัดการ

การจัดเวทีกลุ่มย่อย ค้นพบคำตอบของปัญหาดังต่อไปนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบล เข้ามามีบทบาทมากกว่าคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยเฉพาะด้านผลประโยชน์และรายได้จากการนำนักท่องเที่ยวเข้ามา ซึ่งคณะกรรมการบริหารจัดการส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลอนุญาตให้นำไกด์มาจากภายนอก โดยไม่ผ่านไกด์ในหมู่บ้าน ทำให้ไกด์ในหมู่บ้านขาดรายได้

แนวทางแก้ไข

ให้คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลบริหารจัดการใหม่ ถ้าจะอนุญาตให้คณะทัวร์พาไกด์นำคณะทัวร์มาเอง ให้จัดแบ่งรายได้เข้าหมู่บ้านด้วย ให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดการเรื่องไกด์

2. ปัญหา เรื่องความสะอาด ห้องน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอยซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้จัดจ้างคนมาทำความสะอาด แต่ขาดการติดตามดูแล ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวไม่สะอาดเท่าที่ควร

แนวทางแก้ไข

ให้คณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาจัดการให้เข้มงวด และเข้ามาติดตามดูแลติดตามผลให้ชัดเจน และแจ้งให้ชุมชนทราบ สามารถตรวจสอบการทำงาน, หน้าที่, การว่าจ้างได้

3. การจัดทำของที่ระลึกที่ในเขตหมู่บ้านถ้าภูผาเพชร ยังไม่เป็นรูปธรรม สาเหตุเกิดจากชุมชนไม่มีความรู้ ทางด้านนี้ และทางการจัดอบรมไม่ตรงกับสิ่งที่ท้องถิ่นต้องการ

แนวทางแก้ไข

จัดหาผู้มีความรู้ สามารถแนะนำแนวทางในการจัดทำรายได้เสริมที่ชุมชนต้องการและเพิ่มงบประมาณลงทุนให้มากกว่าเดิม

4. ปัญหา ชาวบ้านไม่ยอมเข้าไปบริหารจัดการเพราะคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บริหารอยู่แล้ว การบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำงานแบบธุรกิจส่วนตัว

แนวทางแก้ไข

ให้คนในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมและยอมรับความคิดเห็นของชุมชนในท้องถิ่นมากกว่าคนนอก ซึ่งเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม

นางสาวนุชนารถ นาคพันธุ์ บันทึก

2. ประเพณีวัฒนธรรมที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

เนื่องจากชุมชนบ้านป่านพน เป็นชุมชนสร้างใหม่ ชาวบ้านอพยพมาจากหลายจังหวัด เช่น ทัทลุง สงขลา นครศรีธรรมราช ตรัง ชาวบ้านได้นำเอาวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองมา ด้วย เช่น มโนราห์ เพลงบอก หนังตะลุง เป็นต้น

สำหรับในพื้นที่จะมีลิเกป่า และมโนราห์เป็นจุดเด่นสำคัญที่สุด

ลิเกป่าและมโนราห์ จะมีอยู่ 1 คณะ เป็นที่สนใจของคนในชุมชนมาก

ลิเกป่าเป็นวัฒนธรรมของชาวบ้าน ที่อาศัยในเขตพื้นที่ป่าเขา ซึ่งมีชาวกออิสลามรวมกัน

ดนตรีจะมีกลอง ปี่ และรำมะนา ท่วงทำนอง บทกลอน บอกกล่าวถึงความเป็นอยู่ชีวิต

ประจำวัน ความรัก และสื่อเตือน สภาพสังคมใกล้ตัวเอง

รอบ ๆ เทือกเขาบรรทัด จะมีลิเกป่า ประมาณ 5 คณะ ผู้แสดงจะเป็นผู้สูงอายุ ทั้งหญิง และชาย

นักท่องเที่ยวสนใจและอยากชมลิเกป่า จะมีการแสดงให้นักท่องเที่ยวชมอยู่เป็นประจำ

จิรารัตน์ สังหาญ บ้านทีก

3. การกระจายรายได้

สมาชิกในกลุ่มมี 23 คน เป็นบุคคลในท้องถิ่นและผู้มีประสบการณ์จากการทำธุรกิจ เช่น ค้าขาย การทำผ้าบาติก ชาวบ้านหมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 9 ตำบลปาล์มพัฒนาซึ่งเป็นเขตพื้นที่ของถ้ำภูเขาเพชร มีที่ดินเป็นของตนเอง รอบ ๆ ชุมชนยังมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์มาก เช่น สัตว์ป่า กุ้ง หอย ปู ปลา อาชีพ ทำสวนยางพาราเป็นรายได้หลัก

รอบหมู่บ้านเป็นป่าดิบชื้น มีภูเขาสวยงาม มีลำธารสายใหญ่ ล่องแก่งได้ มีน้ำตกวังใต้หนาน ซึ่งเป็นต้นกำเนิดลำคลองมะนัง และมีถ้ำลอด ถ้ำเจ็ดคดที่สวยงาม ผลการประชุมในเวที ที่ประชุมได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. การสร้างรายได้จากทุนทางธรรมชาติ
 - ถ้ำภูเขาเพชร น้ำตกวังใต้หนาน ล่องแก่งถ้ำเจ็ดคด
2. การสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพ
 - ผลไม้, การแปรรูปผลไม้ เช่น ทำกล้วยฉาบ, ทุเรียนทอด
 - การทำไม้กวาด, ของที่ระลึกจากพวงกุญแจไม้กวาดจิ๋ว, ดอกไม้จากดอกหญ้า
1. การสร้างรายได้จากการให้บริการ
 - โฮมสเตย์ บ้านพักรับรองให้กับนักท่องเที่ยว
 - สอนเปิดให้บริการเที่ยวชม กินผลไม้สด ๆ คิดเป็นหัว ๆ 80 บาทขึ้นไป
 - การเปิดสปา, นวดแผนไทย, นวดฝ่าเท้า

ข้อดีและข้อด้อยในการกระจายรายได้สู่ชุมชน

ข้อดี

1. มีทรัพยากรธรรมชาติ อุดมสมบูรณ์ มีสวนยาง สวนผลไม้, ถ้ำ, น้ำตก, เดินป่า, ภูเขา
2. เส้นทางคมนาคมสะดวกสบาย
3. อากาศดี มีความสวยงาม บ้านเรือนสวยสะอาด
4. ชาวบ้านมีความสามัคคี

ข้อด้อย

1. ขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
2. ขาดผู้นำที่เข้มแข็ง (บางกลุ่ม)
3. ขาดความรู้ ความชำนาญในการประกอบอาชีพ

4. ขาดเงินทุน
5. ขาดความต่อเนื่องในการทำงาน และความไม่พร้อมเพียง

รุ่งนภา เทศวิรัช บันทีก

4. แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

เนื่องจากถ้าภูผาเพชร ยังมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์อยู่มาก ชุมชนเล็งเห็นว่าเมื่อมีการพัฒนาถ้าภูผาเพชรเป็นแหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจการท่องเที่ยวมีการเจริญเติบโตและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง กลับทำให้มีการทำลายสภาพแวดล้อมเพิ่มขึ้นเช่นกัน ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะที่ดิน ป่าและแหล่งน้ำ ปัญหามลภาวะอันเกิดจากการท่องเที่ยว อาทิ ปัญหาระยะมูลฝอย ปัญหาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวถูกทำลาย ปัญหาการต่อสู้แย่งชิงและขัดแย้งเรื่องการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติก็ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ชุมชนจำเป็นต้องหันมาทบทวนและแสวงหาแนวทางเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ดังนี้

1. กำหนดเขตอภัยทานบริเวณสำนักสงฆ์ป่าพน โดยมีเจ้าอาวาสได้นำอาหารที่เหลือจากฉันมาเลี้ยงปลา ขอร้องชาวบ้านว่าในเขตลำคลองส่วนนี้ จะไม่มีการจับสัตว์น้ำมาเป็นอาหาร หรือขาย หากหันเขตอภัยทานแล้ว ก็เป็นเรื่องของชาวบ้านที่จะจับสัตว์น้ำได้ตามปกติ แต่ก็จะต้องดูแลไม่ให้มีการจับสัตว์ป่าแบบทารุณ เมื่อปลาและสัตว์ป่ารู้สึกปลอดภัยก็จะขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น ทำให้ปลาขยายพันธุ์ไปที่ลำคลอง เป็นการเพิ่มอาหารจากธรรมชาติให้สมบูรณ์อีกครั้ง นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอีกอย่างของถ้าภูผาเพชรที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาและชมปลาหายาก สวยงาม มากมาย

2. จัดทำเขตเพาะพันธุ์ลูกหอยธรรมชาติ ที่ลานหินหมอน เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่แปลกและงดงาม นอกจากนี้ให้นักท่องเที่ยวเข้าชมแล้วยังเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญให้แก่นักเรียนนักศึกษาและผู้สนใจเกี่ยวกับการเพาะพันธุ์หอยตามธรรมชาติอีกด้วย

3. ส่งเสริมให้มีการทำวนเกษตร แทนการปลูกพืชกระแสดหลักเพียงอย่างเดียว (วนเกษตรเป็นรูปแบบหนึ่งของเกษตรกรรมธรรมชาติ) พยายามให้มีการปลูกพืชแบบผสมผสาน มีการปลูกพืชหลายๆ อย่างแทนการปลูกยางพารา หรือปาล์มน้ำมันเพียงอย่างเดียว พยายามให้พื้นที่ทำการเกษตรมีสภาพเหมือนป่าธรรมชาติเป็นการฟื้นฟูธรรมชาติให้กลับมาอีกครั้ง

4. จัดอบรมให้ผู้นำเที่ยวและคนในชุมชนมีความรู้และเข้าใจในแหล่งท่องเที่ยวของตนให้ต้องแท้ จะได้นำเที่ยวอย่างถูกต้อง อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปในตัวด้วย เนื่องจากในปัจจุบันจะมีผู้นำเที่ยวจากภายนอกชุมชนนำนักท่องเที่ยวพร้อมมาเที่ยวเอง การท่องเที่ยวที่ขาดความรู้ ความเข้าใจในแหล่งท่องเที่ยวทำให้มีการทำลายทรัพยากรโดยไม่รู้ตัว เช่น การจับต้องพื้นผนังถ้ำ การส่งเสียงดังทำให้สัตว์ป่าหนี การเหยียบของป่าที่หายาก โดยไม่รู้ว่าจะต้องใช้เวลานานเท่าใดจึงจะมีของสวยงามให้ดูอีกครั้ง เป็นต้น การนำเที่ยวที่ถูกต้อง จะทำให้

นักท่องเที่ยวรู้สึกประทับใจ คุ่มค่า รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รักษาแหล่งท่องเที่ยวให้คงความสวยงามตามธรรมชาติ เช่นเดิม อยากกลับมาเยี่ยมชมอีกครั้ง และต้องการให้คนอื่นมาพบความงดงามตามธรรมชาติเช่นเดียวกัน

5. สร้างข้อตกลงร่วมกันภายในชุมชนและนำมาเป็นนโยบายยึดถืออย่างเคร่งครัด ในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น

1. การจัดการที่ดินทำกินภายในชุมชนให้มีการจับจองที่ดินทำกินได้ หากมีการหักล้างพื้นที่ป่าทำกิน ก็ต้องรีบปลูกทันที ส่งเสริมให้การทำเกษตรแบบผสมผสาน ห้ามให้นายทุนเข้ามาทำลายทรัพยากรป่าไม้

2. ดันไม้มีการอนุญาตให้ปลูกสร้างบ้านเรือนได้ แต่ห้ามตัดขาย โดยการตัดต้นไม้แต่ละครั้งต้องขออนุญาตจากผู้นำชุมชน เพื่อจะได้มาดูแลการตัดต้นไม้ให้มากเกินความจำเป็นเท่านั้น แล้วให้มีการปลูกทดแทนต้นไม้ที่ถูกตัดไป

3. จัดให้มีคณะกรรมการท่องเที่ยวถ้ำภูผาเพชร บริการให้ความสะดวกนักท่องเที่ยวและจัดเก็บขยะ ดูแลแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาดงดงาม ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวกลับมาเยี่ยมชม และบอกต่อถึงความงาม

4. ส่งเสริมให้คนในชุมชน โดยเฉพาะเยาวชนช่วยดูแลทรัพยากรธรรมชาติผืนป่า แหล่งท่องเที่ยวถ้ำภูผาเพชร โดยจัดดำเนินการในรูปแบบชมรมคนรักป่า โดยให้เยาวชนเข้าไปสำรวจและดูแลการเดินทาง ว่ามีการลักลอบเข้ามาตัดไม้ทำลายป่า ล่าสัตว์และขโมยของป่าหรือไม่ ในขณะนี้แม้ยังดูแลไม่ทั่วถึง แต่ต่อไปจะประสานและปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนเข้ามาดูแลแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนให้มากขึ้นกว่าเดิม

5. แนวทางการผลักดันนโยบายสาธารณะ

5.1 เรื่องสำคัญที่ควรทำ

- ปรับปรุงทางเดินไม่ให้เกิดอันตราย ทำราวป้องกันการล้ม

นิรญาติภาพ ในจุดที่สำคัญ ๆ ตลอดแนว

- หลีกเลี่ยงการใช้ไฟฟ้าเพื่อป้องกันการทำลายผนัง
- ส่งเสริมการจัดมีคฤเทศน์นำเที่ยวของคนในท้องถิ่น และให้มีหลักสูตร

การอบรม

- มีการจัดกลุ่มนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม (ต่อชุดต่อพื้นที่) ให้คนในพื้นที่มีบทบาทในการจัดการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ สามารถอนุรักษ์สภาพธรรมชาติ สิ่งมีค่า สวยงาม ให้อยู่นาน

- จัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมให้มากที่สุด

- มีการจัดการดูแลความสะอาด และห้องสุขาสาธารณะให้มีความพร้อม บริการผู้มาท่องเที่ยว (เช่น มีการเก็บค่าธรรมเนียมเข้าถ้ำนำรายได้มาใช้ในการจัดการ)

5.2 แนวทางการผลักดันควรทำอย่างไร

- ทำเวทีประชาคมหมู่บ้าน พังเสียงชาวบ้าน
- ทำหนังสือถึง ททท. นายกสมการท่องเที่ยวจังหวัดสตูล นักวิชาการด้านธรณีวิทยาเกี่ยวกับถ้ำ และชุมชนร่วมปรึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวถ้ำญาติภาพ
- ประสาน อบต. ให้มีบทบาทในการประสานงานพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

เชิงนิเวศ

- กลุ่มองค์กรชุมชนมีการรวมตัวกันให้ชัดเจนเข้มแข็ง และให้ตัวแทนติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

- เสนอความต้องการของชุมชน ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หาแกนนำทำหน้า

บทสรุป

เวทีได้ร่วมกันเสนอแนะทางออกของปัญหาต่าง ๆ ทั้ง 5 ประเด็น ดังนี้

1. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้นกว่าเดิม
2. ควรค้นหาให้พบว่า ชุมชนมีวัฒนธรรมเด่นอะไร ที่นักท่องเที่ยวสนใจ แล้วนำออกมาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น วิถีชนเผ่าชาวกู ลีเกป่า มโนราห์ เป็นต้น
3. ชุมชนต้องค้นหาอาชีพเสริม เพื่อให้มีรายได้จากการท่องเที่ยว เช่นการทำของที่ระลึก การจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร การพัฒนาประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวสำคัญ ๆ เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง
4. ที่ประชุมเห็นร่วมกันว่า การท่องเที่ยวในชุมชนต้องเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติ รักษาความสะอาดของพื้นที่ การช่วยกันรักษาความมีชีวิตที่มีคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว
5. ที่ประชุมเห็นว่า ความคิดเห็นนี้จะต้องประชาสัมพันธ์ไปยังชาวบ้านที่ไม่ได้เข้ามาประชุม นำเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนำเสนอผู้รับผิดชอบเกี่ยวข้องเป็นลำดับชั้นต่อไป

บทที่ 3

สมัชชาทางอากาศ

เครือข่ายประชาคมจังหวัดสตูล ร่วมกับผู้นำชุมชนได้จัดสมัชชาทางอากาศ จำนวน 10 ครั้ง โดยใช้สถานีวิทยุ 3 สถานี คือ อสมท. คลื่น FM. 93.25 MHZ. ทุกวันอาทิตย์ เวลา 13.00 - 14.00 น. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่น fm 95.5 MHZ. ทุกวันพุธแรกของเดือน เวลา 15.00 - 16.00 น. และศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนควนกาหลง คลื่น FM. 105.9 MHZ. ทุกวันศุกร์ เวลา 13.00 - 14.00 น. โดยมีระยะการจัดทำโครงการ 10 สัปดาห์ จากวันที่ 3 เมษายน - 5 มิถุนายน 2548

มีวิทยากรและผู้นำชุมชน ร่วมสนทนาครั้งละ 2 คน จำนวนทั้งหมด 5 คน หมุนเวียนจัดทำรายการ ผู้ร่วมสนทนาเป็นพระภิกษุ ตำแหน่งเจ้าอาวาส อาจารย์ใหญ่โรงเรียนในชุมชน และมีคณาจารย์ท้องถิ่น เป็นวิทยากร

เรื่องที่สนทนาอยู่ในกรอบเรื่องประวัติความเป็นมาของถ้ำภูเขาเพชร การมีส่วนร่วมในการจัดการกระจายรายได้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะ

โดยมีผู้ฟังสนใจโทรศัพท์เข้าสู่รายการจำนวน 17 ครั้ง สอบถามเรื่องการเดินทาง การปรับปรุงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ การจัดทำที่พัก (Home stay) การรักษาความสะอาด การรักษาความปลอดภัย การสร้างรูปแบบจำลองของโรงเรียน ค่ายทหาร โรงพยาบาลของพรรคคอมมิวนิสต์ เขต 2 เขต 3 จังหวัด ตรัง สตูล พัทลุง ในอดีต

ต่อไปนี้เป็น รายละเอียดของสมัชชาทางอากาศ จำนวน 10 ครั้ง ตามที่กำหนดไว้ในโครงการ

ลำดับที่ 1 - 2

เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ สถานที่ อสมท. FM.93.25 MHZ. วิทยุชุมชนควนกาหลง คลื่น FM. 105.9 MHZ. วันที่ 3, 10 เมษายน 2548 เวลา 13.00 - 14.00 น.

ผู้จัดทำรายการ

1. พระสมนึก คงทอง เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์บ้านป่าพน หมู่ที่ 6 ตำบลปาล์มพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

บทนำ

เครือข่ายประชาคม จังหวัดสตูล ร่วมกับสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ถ้ำภูเขาเพชร กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ในวันที่ 5 มิถุนายน 2548 สมาชิกเข้าร่วมการประชุมประมาณ 120 คน โดยจะจัดที่วัดป่าพน ตำบลปาล์มพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

สาระสำคัญ

ใช้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยแบ่งกลุ่มย่อยเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
2. การมีส่วนร่วมของประชาชน
3. การกระจายรายได้
4. การสนับสนุนประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ดิงามเพื่อการท่องเที่ยว
5. การนำเสนอเป็นนโยบายสาธารณะ

ประวัติ พระสมนึก คงทอง

พระสมนึก คงทอง ปัจจุบันเป็นเจ้าอาวาสสำนักสงฆ์วัดป่าพน บวชมาแล้ว 14 พรรษา พื้นเพเดิมอยู่ที่บ้านย่านบ ตำบลปาล์มพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง เป็นพระนักพัฒนา พระสมนึก และชาวบ้านได้ช่วยกันฟื้นฟูแพทย์แผนไทย และสมุนไพรไทย โดยปลูกสมุนไพรไว้เป็นจำนวนมากบริเวณวัด เพื่อการศึกษา และประโยชน์กับชุมชน

วัดป่าพน มีพื้นที่ประมาณ 10 ไร่ มีภูเขา ลำธาร ป่าธรรมชาติ และที่พักพระสงฆ์ นักเดินทางจะมาพักที่วัดอยู่เป็นประจำ ทั้งคนไทยและต่างประเทศ

ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมถ้ำภูเขาเพชรประมาณ อาทิตย์ละ 300 - 500 คน มาจากกรุงเทพฯ และ ต่างจังหวัด โดยจะมีนักท่องเที่ยวจากจังหวัดสตูล และสงขลา มากที่สุด

ปัญหาที่เกิดขึ้นปัจจุบัน คือ นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมถ้ำโดยไกด์ท้องถิ่นไม่สนใจไกด์พื้นที่ ทำให้ไกด์พื้นที่ขาดรายได้ จึงทำให้ถ้ำไม่มีคนดูแล ไกด์ท้องถิ่นไม่สนใจการดูแลรักษา พวกเขามาแล้วก็กลับ พร้อมกับทิ้งขยะไว้ให้เป็นภาระของผู้อื่นต่อไป

การเยี่ยมชมถ้ำภูเขาเพชร ปัจจุบันมีกระบวนการดังนี้ คือ ตอนเช้าเข้าชมถ้ำใช้เวลา 3 ชั่วโมง ตอนบ่ายลอดถ้ำเจ็ดคด โดยนั่งเรือแคนู ค่าใช้จ่ายคนละ 250 บาท

การท่องเที่ยวทำให้ชาวบ้านมีรายได้ ชุมชนเข้มแข็ง แต่ต้องจัดการให้ดี

สรุป

พระสมนึก บอกว่า การท่องเที่ยวถ้ำภูเขาเพชร จะต้องดูแลเรื่องขยะ และควรให้บริการไกด์ในท้องถิ่น และควรสร้างอาชีพเสริม เช่น ขายของ หมอนวด ให้กับชาวบ้านด้วย

โทรศัพท์เข้าสู่รายการ 074 - 721355

1. เห็นด้วยกับการให้ไกด์ท้องถิ่นมีรายได้

บุญเสริม ละงู

2. เคยนั่งเรือแคนู ลอดถ้ำภูเขาเพชรสนุกมาก แต่ช่วยเก็บกิ่งไม้ที่ล้มพาดลำคลองบ้าง เพราะ รกุงรังไม่น่าดู

วิชัย ควนกาหลง

ลำดับที่ 3 - 4

เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน สถานีวิทยุ อสมท. คลื่น FM. 93.25 MHZ. วิทยุชุมชน
ควนกาหลง คลื่น FM. 105.9 MHZ. เวลา 13.00 - 14.00 น.
วันที่ 17, 24 เมษายน 2548

ผู้จัดทำรายการ

1. นายจำเนียร หนูชุม มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ถ้ำภูเขาเพชร
2. นายประโมทย์ สังหาญ เครือข่ายประชาคมจังหวัดสตูล

บทนำ

เมื่อ พ.ศ. 2535 พระภิกษุรูปหนึ่งจุดธูปจากภาคเหนือ จำวัดอยู่ที่หน้าภูเขา นั่งทาง
ในพบว่าในภูเขามีกถ้ำสวยงามมาก ชาวบ้านจึงพร้อมใจกันใช้ขวาน ขะแลง ฟังก่อนหินเข้าไป
พบถ้ำสวยงามดังพระบอกจริง ด้านในมีพื้นที่ประมาณ 500 ไร่ มีห้องต่าง ๆ ประมาณ 20
ห้อง เช่น ห้องมานเพชร ห้องเพชร ห้องเวทีกอนเสิร์ต ห้องลานแสงมรกต ห้องพญานาคพัน
ปัจจุบัน ถ้ำภูเขาเพชรมีชื่อเสียงโด่งดัง มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวอาทิตย์ละ 300 - 500 คน ทำให้
ชุมชนมีรายได้ประมาณอาทิตย์ละ 200,000 - 300,000 บาท

ปัจจุบันมีร้านค้าประมาณ 30 ร้าน ขายเสื้อผ้า อาหาร และสินค้าเกษตร ลูกเนียง
ลูกตอ ข้าวหลาม น้ำผึ้งรวง สมุนไพร ของฝาก ของที่ระลึก

นักท่องเที่ยวจะลอคถ้ำ ล่องแก่ง และชมพิพิธภัณฑ์ที่เขื่อน้ำตกได้หนาน

การมีส่วนร่วมของชุมชน

รัฐธรรมนูญ มาตรา 79 บอกรัฐต้องสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน
บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากร

ประชาชนในตำบลปาล์มพัฒนา มีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ถ้ำภูเขาเพชร
ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การเก็บขยะ การเป็นไกด์นำเที่ยว การใช้ประโยชน์ ชาวบ้านทุกคน
คาดหวังว่า การจัดการถ้ำภูเขาเพชรคงจะดีขึ้น ซึ่งเป็นปัญหา อุปสรรค จะสามารถแก้ไขได้

สรุป

การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการทรัพยากร การมีส่วนร่วมต้องเริ่มต้นตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมกันได้รับผลประโยชน์

โทรศัพท์เข้าสู่รายการ 074 - 721355

1. ควรจะมีที่พัก บริเวณถ้ำภูผาเพชร

ประภิต อำเภอทุ่งหว้า

2. ควรจะมีรถโดยสารประจำทาง จากอำเภอละงู - ถ้ำภูผาเพชร สะดวก และรวดเร็ว
วราภรณ์ อำเภอละงู

ลำดับที่ 5 - 6

เรื่อง สิทธิชุมชน วันที่ 1, 8 พฤษภาคม 2548 สถานี อสมท. คลื่น FM. 93.25 MHZ.
เวลา 13.00 - 14.00 น. วิทยุชุมชนควนกาหลง คลื่น FM. 105.9 MHZ.

ผู้ร่วมรายการ

1. อาจารย์กนกรัตน์ ยศไกร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. นายประโมทย์ สี่หาญ เครือข่ายประชาคมจังหวัดสตูล

แนะนำผู้ร่วมรายการ

อาจารย์กนกรัตน์ ยศไกร เป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำวิจัยเรื่อง พลังชุมชน ทั้งทั้ง 4 ภาค ของประเทศไทย ภาคเหนือ เป็นของชนเผ่าอาข่า ที่จังหวัด เชียงราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดนครราชสีมา เป็นชุมชนไทย-พุทธ เรื่องการจัดการป่าชุมชน ภาคใต้ เรื่องชุมชนอิสลาม ที่จังหวัดสตูล บ้านฝั่งปาล์ม 2 กิ่งอำเภอมะนัง บ้านควนโดน กิ่งอำเภอควนโดน จังหวัดสตูล ภาคกลาง ที่ชุมชนทรายทองดิน คลองแสนแสบ กรุงเทพฯ

อาจารย์กนกรัตน์ เล่าเรื่องพลังชุมชนว่ามีหลายมิติ เช่น การจัดการป่าชุมชน ความมั่นคงทางอาหาร, การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยการรวมกลุ่มของคนในชุมชน และก่อให้เกิดพลัง กระทำสิ่งที่พวกเขาต้องการ มีอำนาจและสามารถจัดการได้ ก่อให้เกิดความสงบสุข ยั่งยืน โดยความร่วมมือของทุกฝ่าย

สิทธิชุมชน

รัฐธรรมนูญ ฉบับ ปี พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิได้ดังนี้
มาตรา 46 ประชาชนในชุมชนสามารถรวมกลุ่มกันอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรได้
มาตรา 56 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมทั้งรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ

ถ้าผูกผาเพชร

ถูกค้นพบในปี พ.ศ. 2535 ประชาชนในพื้นที่ได้ช่วยกันเปิดปากถ้ำ ฝึกดุแลจัดการ
หวงแหน เพราะเป็นสิ่งล้ำค่าของชุมชน ร่วมกันดูแลเพื่อผลประโยชน์ของพวกเขา ตามสิทธิที่
พวกเขาควรมีและควรได้

การจัดประชุมสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่

โดยจัดในวันที่ 5 มิถุนายน 2548 โดยระดมบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาหารือร่วมกัน
เรื่อง สำคัญต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วม เรื่องการท่องเที่ยว ของชุมชนในทุกระดับ
2. สนับสนุนจารีตประเพณี วัฒนธรรมที่ดั้งเดิม เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน
3. สนับสนุนการกระจายรายได้ในชุมชน
4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การรักษาความสะอาด การอนุรักษ์ป่าไม้

โดยใช้สถานที่ วัดป่าพน หมู่ที่ 6 ตำบลปาล์มพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล เป็น
สถานที่ประชุม

โทรศัพท์เข้าสู่รายการ 074 - 721355

1. ให้ช่วยกันรักษาความสะอาดหน้าถ้ำด้วย สกปรกมาก
ชาย มะนัง
2. ควรจะมีที่พัก ลักษณะโฮมสเตย์ บริเวณถ้ำผาเพชรด้วย
วิจิต คลองซุด สตูล
3. น่าจะมีหมอนวดแผนไทยไว้บริการนักท่องเที่ยวด้วย เวลาเดินขึ้นถ้ำ เมื่อยมาก
ปราณี ควนกาหลง

สรุป

วันนี้ขอให้ทุกคนได้ใช้สิทธิของตนเองในการดูแลท้องถิ่น ผลประโยชน์และการท่องเที่ยว
เที่ยวของตนเองด้วย

ลำดับที่ 7 - 8

เรื่อง ประเพณีวัฒนธรรมที่ดิงงามของท้องถิ่น วันที่ 15,22 พฤษภาคม 2548
เวลา 13.00 - 14.00 น. สถานี อสมท. คลื่น 93.25 MHZ. ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้
วิทยุชุมชนควนกาหลง คลื่น FM.105.9 MHZ.

ผู้ผลิตรายการ

1. คุณจำเนียร หนูชุม มัคคุเทศน์ท้องถิ่น ถ้ำผุผาเพชร
2. นายประโมทย์ สังหาญ เครือข่ายประชาคม จังหวัดสตูล

สาระสำคัญ

วันที่ 13 เมษายน 2548 เป็นประเพณีสงกรานต์ ที่วัดถ้ำผุผาเพชร เจ้าอาวาสและชาวบ้านได้ร่วมกันจัดงานทอดผ้าป่าหาเงินบำรุงวัด โดยให้ชาวบ้านนำผลไม้ในท้องถิ่น มากองรวมกันที่วัด แล้วให้แขกที่มาพักกลับบ้าน แต่ละคนต้องการเท่าไรหีบเอาไปตามที่ต้องการ แล้วทำบุญกับวัด จำนวนเท่าไรก็ได้ ตามศรัทธา ปรากฏว่ามีแขกมาเที่ยวถ้ำผุผาเพชรมากมาย นอกจากได้เล่นน้ำสงกรานต์แล้วยังได้ผลไม้กลับบ้าน ผักลูกผักหลานทางวัดรวบรวมเงินได้ประมาณ 70,000 บาท อีกต่างหาก

นอกจากนี้ ยังได้สนทนาเรื่องวัฒนธรรมที่ดิงงามของท้องถิ่น การให้การป็น การช่วยเหลือการงาน การลงแขก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมทั่วไปของภาคใต้

คุณจำเนียร ได้พูดถึง การสร้างเส้นทางเดินป่าระยะทาง 2 กิโลเมตร 5 กิโลเมตร และ 10-กิโลเมตร ตามความต้องการของนักเดินทาง ผ่านจุดต่าง ๆ ที่กำหนดมีการจำลองค่ายพัก โรงพยาบาล โรงเรียนของพรรคคอมมิวนิสต์ในอดีต

การเพิ่มรายได้ คุณจำเนียร พูดถึง การจำหน่ายสมุนไพรไทย การนวดแผนโบราณ การขายของที่ระลึก เป็นต้น

สรุป

ขอบคุณ ผู้ฟัง ขอขอบคุณ อสมท. ขอขอบคุณ สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพ ที่สนับสนุน
รายการ

โทรศัพท์เข้าสู่รายการ 074 - 721355

1. เห็นด้วยเรื่องการจัดองค์ประกอบของพรรคคอมมิวนิสต์ นักท่องเที่ยวสนใจ เยาะชวน
อยากรู้

เสงี่ยม นครโชติ ละงู

ลำดับที่ 9 - 10

เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ สมัชชาสุขภาพ จังหวัดสตูล
2548 ถ้าฎาเพชร วันที่ 29 พฤษภาคม, 5 มิถุนายน 2548
เวลา 13.00 - 14.00 น. สถานที่ อสมท. คลื่น FM. 93.25 MHZ. วิทยุชุมชน
ควนกาหลง คลื่น FM. 105. MHZ.

ผู้จัดทำรายการ

1. อาจารย์พรพิไล เดชภักดี โรงเรียนอนุบาลมะนัง กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล
2. นายประโมทย์ สังหาญ เครือข่ายประชาคมจังหวัดสตูล

สาระสำคัญของรายการ

1. แนะนำหนังสือ 2 เล่ม คือ จีน ในกระแสการเปลี่ยนแปลง โดยอาจารย์ชลธิรา สัตยาวัฒนา บรรณาธิการ เป็นการบอกถึงกระแสเศรษฐกิจของจีนในมิติต่าง ๆ ความสัมพันธ์ ไทย - จีน เป็นการเล่าถึงสภาพความยากลำบากของจีน ทางเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ในอดีต กล่าวถึงของแคบ ทุนนิยมที่จีนคลำห็นข้ามห้วยอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจีนพ้นจากความยากลำบาก มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

และอีกเล่ม คือ เสรีไทย เป็นการบอกเล่าถึงขบวนการประชาธิปไตย ที่ร่วมกันต่อสู้กับ ผู้รุกราน คือ ญี่ปุ่น จนประสบชัยชนะ

2. การจัดสมัชชาสุขภาพ ในวันที่ 5 มิถุนายน 2548 ที่วัดป่าพน กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

3. รูปแบบของวิทยุชุมชน ที่เป็นของชุมชน คือ เสาอากาศสูงไม่เกิน 30 เมตร กำลังส่งไม่เกิน 30 วัตต์ ชุมชนเป็นเจ้าของไม่โฆษณา และชุมชนเป็นเจ้าของตัวชี้วัด "ความอยู่เย็นเป็นสุข"

1. เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข เช่น ทิศทางการพัฒนาประเทศ
ปรัชญาแนวพุทธ เศรษฐกิจพอเพียง บัญชีรายรับ รายจ่าย คริวเรือน
2. ครอบครั้ว ชุมชน สังคม อยู่เย็นเป็นสุข
3. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความอยู่เย็นเป็นสุข เช่น มีป่าไม้ ทรัพยากร พลังงานสันติภาพ เป็นต้น

การมีส่วนร่วม

ชุมชน หมู่ที่ 9 และหมู่ที่ 6 ตำบลปาล์มพัฒนาแวดล้อมด้วยป่าเขา ลำธาร ป่าไม้ แมกไม้ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์ ถ้าสามารถจัดการท่องเที่ยวให้ลงตัวได้ ในแนวการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ จะทำให้สังคมแห่งนี้อยู่เย็นเป็นสุขอย่างถาวร

สรุป

การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของการปกครองของการจัดการทรัพยากรและการทำให้ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข

โทรศัพท์เข้าสู่รายการ 074 - 721355

1. ทำอย่างไรให้สัตว์ป่ากลับมาอุดมสมบูรณ์เหมือนที่เคยเป็นมาในอดีต
ประคอง มะนัง
2. ทำอย่างไรให้น้ำในคลองมะนัง มีมากเหมือนเดิม
เหล็ก สตุล

บทที่ 4

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

จากการจัดกิจกรรมโครงการสมัชชาสุขภาพ ประเด็นพื้นที่ เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ถ้ำภูผาเพชร กิ่งอำเภอมนัง จังหวัดสตูล ผู้ประสานงานโครงการได้ค้นพบปัญหาบางประการ จึงได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ถ้ำภูผาเพชร ดังนี้

1. ภาระเร่งด่วนที่จะต้องทำ คือ การปรับปรุงให้ธรรมชาติของถ้ำภูผาเพชร กลับสู่สภาพเดิมโดยเร็วที่สุด ความสวยงามของหินงอก หินย้อย ความมีชีวิตของถ้ำภูผาเพชรหายไปทุกวัน เกิดหินที่เคยสวยงาม แฉววาว กระทับลื้อเล่นกับแสงไฟ ปัจจุบันหมองคล้ำ บางแห่งเกิดหิน สีขาวกลายเป็นสีดำ เกิดหินที่เคยลื้อเสียงไฟ กลายเป็นหม่นหมอง อับเฉา ทั้งนี้เกิดการการเหยียบย่ำ ลูบคล้ำ และใช้มือหักเกิดหินที่เปราะบาง

2. การที่นักท่องเที่ยว เพิ่มจำนวนมากขึ้น เกินกว่าที่ธรรมชาติจะรับได้ รอยย่ำเท้าในถ้ำภูผาเพชร ก่อให้เกิดฝุ่นละออง ฝุ่นละอองลอยไปเกาะจับหินงอก หินย้อย ซึ่งเปียกชื้นด้วยสายน้ำ ที่หลังไหลมาจากด้านบน ทำให้หมองดูเหมือนเอาซีเมนต์ไปโบกทับทองคำ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปสวยงามอยู่ภายใน นอกจากนี้ความเขียวขจีของตะไคร่น้ำบนก้อนหินหายไปหลายแห่ง เช่นกัน

ความอ่อนไหวของระบบนิเวศน์ภายในถ้ำ และทำการปรับปรุงแก้ไข มนุษย์ต้องเข้าใจธรรมชาติเหล่านี้ อยู่ร่วมกันอย่างสันติ ความโลภมากโดยไม่เข้าใจพื้นฐานของสิ่งแวดล้อม มีแต่จะทำให้มนุษย์บาดเจ็บ และไม่สามารถใช้ประโยชน์จากธรรมชาติได้เลย

ปัจจุบันมีการลงทุนทางวัตถุที่ถ้ำภูผาเพชรเพิ่มขึ้นมากมายมหาศาล เช่น ทำบันไดขึ้นปากถ้ำ จำนวน 400 ขั้น มีห้องประชุมหลังใหญ่ 1 หลัง จำนวนยี่สิบเก้า จำนวน 6 หลัง ศาลาทักผู้เดินทาง 3 หลัง ศาลา 6 เหลี่ยม 2 หลัง นอกจากนี้ยังปรับปรุงภูมิทัศน์ ขุดคูระบายน้ำลึกประมาณ 2 เมตร ยาวประมาณ 200 เมตร

ซึ่งต้นทุนที่ลงไปทั้งหมดนี้ จะไร้ค่าทันทีหากนักท่องเที่ยวลดจำนวนลง และแนวโน้มเป็นไปได้มาก ถ้าหากไม่ศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติอย่างจริงจัง

ทุกคนคาดหวังว่า จะได้สัมผัสความแวววาวของเกิดหินสีแดง สีม่วง ตามเสาค้ำยัน หินงอก หินย้อย ที่สูงชะลูดเท่าต้นมะพร้าว เห็นสายน้ำที่โปรยเป็นสายมาจากผนังด้านบน และเห็นแมลงเล็ก ๆ ที่เกาะติดอยู่ตามพื้นถ้ำที่ขึ้นด้วยซี่คางคก และสำคัญที่สุด อยากเห็นสีมรกตของโลเคนท์ ซึ่งเป็นพืชชั้นต่ำ สีเขียวเกาะติดอยู่ตามหินที่มีแสงรำไร ลอดมาจากด้านบน

2. การปรับปรุงภูมิทัศน์ น่าจะคำนึงถึงความเป็นธรรมชาติให้มากที่สุด บริเวณปากถ้ำ ควรมีต้นไม้ และทางเดินก็พอ ส่วนที่หัก และอาคารอื่น ๆ ควรตั้งอยู่ภายนอก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเข้าไปดูแลกำกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม และผลประโยชน์กับชุมชนให้มากที่สุดจนกว่า องค์กรชุมชนจะเข้มแข็ง และดูแลการท่องเที่ยวด้วยตนเองได้
4. ควรสนับสนุนให้มีผลิตภัณฑ์ของชุมชนโดยเร็วที่สุด เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีอำนาจซื้อสูงด้วย เช่น สมุนไพรไทย ผลิตภัณฑ์จักกรสาน และสินค้าเกษตรอื่น ๆ ที่แปรรูปแล้ว
5. วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ควรสนับสนุนอย่างยิ่ง คือ ลิเกป่า และมโนราห์พื้นบ้าน โดยมีผู้ใหญ่บ้านสมปอง อนันต์และทีมงาน เป็นผู้รวบรวม ซึ่งสามารถดึงเอาชนเผ่าชาวกู๋เข้ามาร่วมได้ นักท่องเที่ยวสนใจมาก
6. ประชาชนน่าจะมีการจัดการทัวร์ของตนเอง โดยจัดตั้งเป็นกลุ่มมีการประสานกับนักท่องเที่ยว หรือ กรู๊ปทัวร์ จากขนาดใหญ่ หรือ ละเอียด การท่องเที่ยวที่สามารถจัดทำได้ คือ ท่องเที่ยวทะเล คู่กับป่าเขา และถ้าภูผาเพชร โดยจัดเป็นแพคเกจทัวร์เดียวกัน

บทที่ 5
รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นพื้นที่ เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ถ้าฎมาเพชร กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2548 มีสมาชิกเข้าร่วมประชุมประมาณ 150 คน โดยมีสมาชิกที่ได้รับเชิญและผู้สนใจที่มาลงทะเบียนทั้งสิ้น 121 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มต่างๆ ได้ดังนี้

1. นักวิชาการ ซึ่งเป็นอาจารย์ในสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ จำนวน 12 คน
2. ตัวแทนวิทยุชุมชน จากศูนย์ปฏิบัติการวิทยุชุมชนควนกาหลง จำนวน 6 คน
3. ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ จำนวน 64 คน
4. กลุ่มเยาวชนรักษ์สตูล จำนวน 23 คน
5. ตัวแทนชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 16 คน

รวมทั้งสิ้น 121 คน ซึ่งมีรายละเอียด ชื่อและที่อยู่ดังนี้
นักวิชาการ 12 คน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่ - เบอร์โทรศัพท์
1	นายชัยพร จันทร์หอม	42 หมู่ 4 ต.นาโยง อ.เมือง จ.ตรัง
2	นายวิโร กันดั่งกุล	101 ถ.เรืองฤทธิ์จตุฎ ต.พิมาน อ.เมือง จ.สตูล
3	นางสาวสุรดา ศักยะบุตร	296 ซ.อ่อนนุช 17 เขตสวนหลวง กทม.
4	นางนงลักษณ์ ถนนอมพงศ์	รร.นิคมชอย 10 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล
5	นางสาวสุภารัตน์ แก้วน้อย	56 หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
6	นางปิ่น สงแก้ว	87 หมู่ 2 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล
7	นางจิรารัตน์ สังหาญ	รร.นิคมชอย 10 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล
8	นางอภัย บำรุงเมือง	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล อ.ควนกาหลง จ.สตูล
9	นายขอบ รongเดช	หน่วยพิทักษ์ป่าโดนเต๊ะ ต.ปะเหลียน อ.ปะเหลียน จ.ตรัง
10	นายพรชัย ช้วนนาน	หน่วยพิทักษ์ป่าโดนเต๊ะ ต.ปะเหลียน อ.ปะเหลียน จ.ตรัง
11	นายสุริยะ รัฐการ	หน่วยพิทักษ์ป่าโดนเต๊ะ ต.ปะเหลียน อ.ปะเหลียน จ.ตรัง
12	อาจารย์กนกรัตน์ ยศไกร	นักวิจัย ม.ราชภัฏจันทรเกษม

ตัวแทนวิทยุชุมชน 6 คน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่ - เบอร์โทรศัพท์
13	นายประยูร จันทร์ชุม	วิทยุชุมชนควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล
14	นายอนันต์ จันทร์ประสูต	วิทยุชุมชนควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล
15	นายประโมทย์ สังหาญ	วิทยุชุมชนควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล
16	นายยุทธพร เพชรประพันธ์	วิทยุชุมชนควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล
17	นายบุญช่วย ทองพิจิตร	วิทยุชุมชนควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล
18	อาจารย์พรพิไล เดชภักดี	วิทยุชุมชนควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล

ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ 64 คน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่ - เบอร์โทรศัพท์
19	พระสมนึก คงทอง	วัดป่าพน
20	นางดวงกมล แก้วยก	1/2 หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
21	นางผล ฤทธิไธ	1/2 หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
22	นายสุรียา ฤทธิไธ	45 หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
23	นายดาวฤณี ช่วยศรีนวล	54 หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
24	นายชาญศักดิ์ โอฟาร์	145 หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
25	นางจวบ เดือนแก้ว	106 หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
26	นางพรทิพย์ รัยมงคล	106 หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
27	นางชิ้น โอฟาร์	15 หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
28	นางเจลิยว โอฟาร์	115 หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
29	นายสมโชค อนันต์	หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
30	นายสุรียา พาชุมเพ็ด	หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
31	นายรัตนพล นิมน้อย	หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
32	นายไพศาล ชูจันทร์	หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
33	นายสมเดช นิมน้อย	หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
34	นายอุดร ราชมนตรี	หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
35	นายวิรัตน์ หวังหลี่	หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
36	นายวิระเชษฐ อนันต์	หมู่ 6 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่ - เบอร์โทรศัพท์
37	นายอิสระ อูไร	187 หมู่ 6 กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
38	นายไชยัน เลื่อนแดง	99 หมู่ 6 กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
39	นายบุญฤทธิ์ ชูทอง	4 หมู่ 6 กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
40	นายวินัย กล้าหาญ	115 หมู่ 6 กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
41	นางเคลื่อน พรหมเมศรี	133 หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง
42	นางดวงกมล แก้วยก	1/2 หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
43	นางถนอม หงส์หนู	176 หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
44	นางสาวจากรวรรณ สุวรรณเวทย์	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล
45	นางด้อย อูปถัมป์	142 หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
46	นางประดับ แก้วน้อย	30/1 หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
47	นางเดือน ไสแก้ว	125 หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
48	นายสมปอง อนันต์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
49	นายอุดม ไชยกาฬ	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
50	นางคิ่ง เต็มกลาง	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
51	นายสมพงษ์ เต็มกลาง	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
52	นางเคียง ทองมาก	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
53	นางนัว ทองมาก	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
54	นายประคอง อนันต์	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
55	นายวิโรจน์ อนันต์	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
56	นายกิต อนันต์	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
57	นายชุม ชูชุม	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
58	นายदनัย ชูชุม	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
59	นางสุนีย์ ชูชุม	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
60	นางประจวบ โอฬาริ	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
61	นายศักดิ์ ชัยมงคล	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
62	นางเฉลียว คงทอง	หมู่ 6 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
63	นายนิภาศ รักจันทร์	หมู่ 5 ต.ปาล์มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่ - เบอร์โทรศัพท์
64	นายนิเรศ รักจันทร์	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
65	นายนิเรศ แสงจง	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
66	นายชุม นิลละออ	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
67	นายปุ่น คงทอง	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
68	นายเล็ก แสงจง	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
69	นายธวัช ตริภคทอง	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
70	นายสมคิด ชูเมือง	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
71	นายทอง มากมล	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
72	นางกบ ไชยกาฬ	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
73	นายวินรินทร์ ไชยกาฬ	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
74	นายประสงค์ ไชยกาฬ	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
75	นายประจักษ์ จุลสุวรรณ	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
76	นายจรัส ทองแฉ่น	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
77	นายสมจิตร คงแก้ว	หมู่ 5 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
78	นายจำรัส เรืองพูล	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
79	นายประดับ ทองนุ่น	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
80	นายจรรยา ปิยะทอง	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
81	นางเรียง ทองนุ่น	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
82	นายประดับ ทองนุ่น	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล

กลุ่มเยาวชนรักษ์สตูล 23 คน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่ - เบอร์โทรศัพท์
83	นายประเสริฐศักดิ์ สงแก้ว	หมู่ 2 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล
84	นางสาวศิริวรรณ หมะแอหลี	292 หมู่ 6 ต.เขาพระ อ.รัตภูมิ จ.สงขลา
85	นางสาวอนุสรธา สง่าบ้านโคก	83/1 หมู่ 6 ต.เขาพระ อ.รัตภูมิ จ.สงขลา
86	นางสาววารุณี บิลอาสัน	8 หมู่ 6 ต.เขาพระ อ.รัตภูมิ จ.สงขลา
87	นางสาวฝาดิมี๊ะ อาดร	17 หมู่ 3 ต.เกตรี อ.เมือง จ.สตูล
88	นายยุวัฒน์ ล่าหมื่น	165/3 หมู่ 6 ต.เขาพระ อ.รัตภูมิ จ.สตูล

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่ - เบอร์โทรศัพท์
89	นายเกียรติศักดิ์ สงแก้ว	87 หมู่ 2 ต.ละงู อ.รัตนภูมิ จ.สงขลา
90	นางสาวสุนิษา แก้วละมุน	14 หมู่ 6 ต.กำแพง อ.ละงู จ.สตูล
91	นายเอกชัย พวงรัตน์	139 หมู่ 9 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล
92	นายมนัส ไกรรักษ์	144/1 หมู่ 3 ต.ท่าชะมวง อ.รัตนภูมิ จ.สงขลา
93	นายสุริยา เล็มสัน	215 หมู่ 2 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล
94	นายณัฐพงษ์ ลาสาท์	133 หมู่ 6 ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล
95	นายประวิทย์ เล็มสัน	321 หมู่ 14 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล
96	นายปรัชญา หมัดหลี	13/1 หมู่ 6 ต.เขาพระ อ.รัตนภูมิ จ.สงขลา
97	นายอรุณ สุคาร์ณี	112 หมู่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล
98	นางสาวนุรจนา เพ็ชรจำรัส	185/1 หมู่ 9 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล
99	นางสาวนพณี มัลยา	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล
100	นายอนุวัตร วงจันทร์ทรา	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล
101	นายไกรฤกษ์ หลวงบัน	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล
102	นางสาวอนงค์นาถ ศรีเดช	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล
103	นางสาวจากรวรรณ สุวรรณวิทย์	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล
104	นายภูวิชญ์ แซ่ตั้ง	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล
105	นางสาวรุ่งนภา เทควิรัช	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล

สมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 16 คน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่ - เบอร์โทรศัพท์
106	นายธีร สงด้วง	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
107	นายจำรัส เรืองทูล	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
108	นายศักดิ์ชัย บุญคง	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
109	อาจารย์สันติ แสงแก้ว	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
110	นายจำลอง สงด้วง	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
111	นายบุญโชค คงแก้ว	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
112	นายยุทธนา รัตนโมรา	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
113	นายธีรยุทธ สงด้วง	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่ - เบอร์โทรศัพท์
114	นายเอ เวียงศิริ	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
115	นายชัยณรงค์ ทองดีเพ็ง	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
116	นายศราวุฒิ กุลกิจ	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
117	นายเปรี้ยว ช่วงชิต	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
118	นายไชยา สุภาภาส	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
119	นายชำนาญ หนูชุม	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
120	นายพิเชษฐ ปินเมฆ	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล
121	นายแดง เขียดดำ	หมู่ 9 ต.ป่าส้มพัฒนา กิ่งอ.มะนัง จ.สตูล